

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžso/83/2015
Identifikačné číslo spisu:	5014200294
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5014200294.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: P. F.-G., štátna občianka Poľskej republiky, bytom B., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej číslo: 8603-3/2014-BA z 20.01.2014, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 18. marca 2015, č. k. 21Scud/8/2014-50, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 18. marca 2015, č. k. 21Scud/8/2014-50, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 18. marca 2015, č. k. 21Scud/8/2014-50 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 8603-3/2014-BA z 20. januára 2014 a žalobkyňa nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že preskúmaným rozhodnutím číslo 8603-3/2014-BA z 20. januára 2014, žalovaná v odvolacom správnom konaní zmenila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Trnava č. 700-0242/2011-23 z 09.09.2011 tak, že z jeho výroku vypustila text „...nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti dňom 01. mája 2010“ a vložila text „... nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti dňa 01. mája 2010 podľa slovenskej legislatívy“. V ostatnej časti rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa potvrdila. Žalovaná konštatovala, že žalobkyňa bola vedená od 01. mája 2010 do 31. januára 2012 v registri poistencov ako zamestnanec zamestnávateľa Grzegorz Jan Maliński - GM CONZULTING, Buková 22, ktorý bol zapísaný v registri zamestnávateľov vedeného Sociálnou poisťovňou, pobočka Trnava, od 07.04.2010. Reálny výkon činnosti zamestnancov uvedeného zamestnávateľa na území Slovenskej republiky, ani splnenie podmienok na určenie miesta podnikania však nebol v konaní preukázaný, preto žalobkyňa poistenie nevzniklo. Žalobkyňa namietala neprimerané použitie čl. 11 (2) písm. a/ nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady 883/2004 z 29.04.2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „nariadenie“) s tým, že voči nemu sa uplatňuje výlučne čl. 13 (3) nariadenia. Poukázala na to, že pracovnú zmluvu uzavrela v dobrej viere a bola pripravená prácu vykonávať, a nemyslela si, že jej zamestnávateľ vykonáva svoju činnosť v

rozpore so zákonom. Z obsahu spisového materiálu krajský súd zistil, že zamestnávateľovi žalobkyne Grzegorz Jan Maliński - GM CONZULTING, s miestom podnikania Buková 22, Buková, zaniklo živnostenské oprávnenie v celom rozsahu dňom 02.06.2012 a z toho dôvodu stratil status zamestnávateľa, vymedzený v § 7 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“), v dôsledku čoho už nemôže realizovať povinnosti, ktoré by ako zamestnávateľ žalobkyne mal v súvislosti s jej účasťou na poistení. Krajský súd nepovažoval za dôvodné pribrať označený subjekt za účastníka konania, lebo povinnosti zamestnávateľa, spojené s účasťou zamestnanca na poistení, by sa mohli vzťahovať len na existujúceho zamestnávateľa. Vo veci samej podľa názoru krajského súdu nebolo sporné, že žalobkyňa vykonávala samostatnú zárobkovú činnosť na území Poľskej republiky, avšak v správnom konaní vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by žalobkyňa reálne, fakticky vykonávala činnosť zamestnanca u zamestnávateľa Grzegorz Jan Maliński - GM CONZULTING na území Slovenskej republiky; žalobkyňa nepreukázala, aký konkrétny druh práce a v akom rozsahu od uzavretia pracovnej zmluvy u označeného zamestnávateľa vykonávala. Dospel preto k záveru, že neboli splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu čl. 13 (3) nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady 883/2004 z 29.04.2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia. Z uvedených dôvodov považoval rozhodnutie žalovanej za súladné so zákonom. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p.

Rozsudok krajského súdu napadla žalobkyňa včas podaným odvolaním. Namietla, že prácu pre GM Conzulting vykonávala prisne a pravidelne, čo dokumentovala správami o vykonanej činnosti a zamestnávateľ jej na ich základe vyplatil odmenu. Svoju prácu (prezentáciu ponuky služieb slovenským podnikateľom) nemohla vykonávať v sídle zamestnávateľa, ale v teréne, v rôznych mestách Slovenska. Okolnosť, že zamestnávateľ ukončil svoju podnikateľskú činnosť, nemôže byť dôvodom na prenesenie celej zodpovednosti za jeho konanie na zamestnanca. Poukázala okrem iného na to, že ani okolnosť, že príjmy zo závislej činnosti sú nižšie, ako si vyžaduje štátny poriadok na zabezpečenie minimálnej životnej úrovne, nie je v zmysle rozsudkov SD EÚ (vo veci 53/81 Levin a C-317/93, Nolte) prekážkou uznať osobu, ktorá ju vykonáva, za zamestnanca a obmedzená výška odmeny nemôže mať vplyv na štatút zamestnanca (C-10/05, Mattern a Cikotic). Prijatie predpokladu, že žalobca by mal mať vydaný formulár A1 považuje za porušenie čl. 19 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 987/2009; pre zamestnanca má podstatný význam registračný list, ktorý potvrdzuje prihlásenie zamestnanca do systému sociálneho zabezpečenia na základe uzavretej pracovnej zmluvy. Žalobkyňa žiadala, aby odvolací súd rozsudok zmenil, rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaná sa vo vyjadrení k odvolaniu pridržiavala dôvodov svojho rozhodnutia a vyjadrenia k odvolaniu. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie alebo zmenu.

Zamestnávateľom žalobkyne od 01.05.2010 podľa pracovnej zmluvy bol Grzegorz Jan Maliński - GM CONZULTING, IČO: 45 506 108, so sídlom Buková 22, Buková. Zamestnávateľom teda bola fyzická osoba: U., rod. číslo XY, bytom A.

Podľa § 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (ďalej len „živnostenský zákon“) živnosťou je sústavná činnosť prevádzkovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených týmto zákonom.

Zánik živnostenského oprávnenia má iba ten dôsledok, že fyzická osoba už nie je oprávnená vykonávať živnosť. Zánikom živnostenského oprávnenia však nedochádza k zániku povinností fyzickej osoby, ktoré jej vznikli počas prevádzkovania živnosti, vrátane povinností, ktoré takej fyzickej osobe vznikli v spojení so zamestnávaním zamestnancov podľa pracovnej zmluvy. Nedochádza preto ani k zániku zodpovedností, ktoré takej fyzickej osobe ako zamestnávateľovi vznikli podľa predpisov sociálneho poistenia.

U. bol účastníkom správneho konania aj po zániku jeho živnostenského oprávnenia v súlade s § 173 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. ako fyzická osoba, o ktorej právach alebo povinnostiach ustanovených týmto zákonom sa má konať alebo ktorej práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom môžu byť rozhodnutím správnych orgánov priamo dotknuté, a to najmä vo vzťahu k jeho prípadným odvodovým povinnostiam na sociálne poistenie podľa § 141 ods. 1 a § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., resp. právu na vrátenie poistného zaplateného bez právneho dôvodu podľa § 145 ods. 1 tohto zákona.

Vzhľadom na uvedené, záver krajského súdu, že v dôsledku zániku živnostenského oprávnenia zamestnávateľovi žalobkyne dňom 02.06.2012 a straty jeho statusu zamestnávateľa (§ 7 zákona č. 461/2003 Z.z.) už U. nemôže realizovať povinnosti zamestnávateľa v súvislosti s účasťou žalobkyne na poistení, bol nesprávny. Ustanovenie § 7 zákona č. 461/2003 Z.z. neupravuje otázku zániku zodpovednosti v oblasti sociálneho poistenia.

Krajský súd postupoval nesprávne, keď do konania ako účastníka nepribral U. podľa § 250 ods. 1 veta druhá O.s.p. Odvolací súd preto rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 O.s.p.

V ďalšom konaní krajský súd priberie do konania U., vec znovu prejedná a rozhodne. V novom rozhodnutí vo veci znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.